

Minőségellenőrzés közérdekből

Néhány nappal ezelőtt nagyon fontos döntést hozott a Minisztertanács: az építésügyi és városfejlesztési miniszter előterjesztésére életre hívta az építésfelügyeletet. Az újságokban közzé tett rövid kommunikéből az is kiderült, hogy a felügyeleti jogokat a tanácsok építési szakigazgatási szervei, illetve az építési és városfejlesztési miniszter gyakorolja.

Mindannyian jól tudjuk, miért kellett elhatározni a külön szakmai felügyelet megalakítását. Hisz évek óta feszült az építőipari helyzet, a kereslet és kínálat nincs egyensúlyban. Többé-kevésbé monopolhelyzetbe került minden kivételző cég az építő- és szerelőágazatban, s ezt az ellentmondást a szigorú beruházási rendelkezések, s hitel-feltételek sem változtatták meg. A megbízóknak sokszor tudomásul kellett venni a vállalkozó feltételeit. Bele kellett nyugodni a késésbe, a gyengébb minőségbe stb. Mindezt azért, hogy egyáltalán megvalósíthassa tervét, elképzelését. Meggyorsult gazdasági fejlődésünk következtében a beruházási kedv nem gyengült, s erre a jövőben sem lehet számítani, így az erőviszonyok sem változhatnak alapjaiban.

Az új rendelet legfontosabb célja éppen ebből adódik. Az építési felügyeletnek az lesz a dolga, hogy az építkezéseket a tervezéstől a kulcsátadásig állandóan figyelemmel kísérje, ügyeljen szinte minden építéssel kapcsolatos tevékenységre. A szállításra, az alapanyaggyártásra, az új technológiák alkalmazására, am legfőképpen a minőségre. Megpedig úgy, hogy az általános szakmai utasításokat, normákat mindenütt betartsák, a születendő új ház, gyár, iskola, sportcsarnok, a tervek szerint megépüljön, eleget tegyen a kor, a mai technika követelményeinek.

Bátran állhatjuk, az építésügy területén aligha született ilyen sokat igé-

rő rendelet az utóbbi időben. Bár segítségével nem emelhetünk egyik napról a másikra több épületet, de az építkezéssel kapcsolatos gondokat biztosan megtizedelhetjük! Legnagyobb értéke abban rejlik, hogy végre lesz egy olyan pártatlan szerv, amely az építkezések közben beleszóllhat a vitákba, ellenőrizheti a munkát, s a hibát csirájában észreveheti. *A baj nem akkor derül ki, amikor a kár szinte helyrehozhatatlan, vagy sokmillió. Szűkebb hazánkban jó néhány példát sorolhatnánk arra: ha már eddig működött volna tekintélyes építési felügyelet, mennyi kártól, milyen gondtól szabadultunk volna meg.*

Az építőipar nem a pilla-

natnak dolgozik, munkája nyomát évtizedek, esetleg évszázad őrzi. Az épületek hosszú-hosszú időre meghatározzák a bennük, a velük élő emberek életkörülményeit, szokásait — a társadalom életét. Az építésfelügyelet, ha majd működni fog az egész közérdeket védi! Ezért érdemel már most méltó támogatást és tekintélyt.

És még valamit. A minisztertanácsi rendelet gondoskodott arról, hogy a felügyelet teljes lehessen, ne legyen kivétel hatása alól, semmilyen építkezéssel kapcsolatos folyamat, munka. Az utaknál, vasutaknál, a különféle távvezetéseknél (kőolaj, energia, szennyvíz-vezetékek), amelyek nem minősülnek ugyan épületeknek, az illetékes felügyeleti szerv, illetve miniszter a városfejlesztési miniszterrel együtt hozott külön jogszabályok alapján — ellátja és gyakorolja az ellenőrzést.

M. I.

Segítség a vasúton dolgozó nőknek

Több mint 26 ezer nő helyzetéről tárgyalt pénteken a Vasutas Szakszervezet elnöksége. Megállapították, hogy a múlt hónapban megkötött kollektív szerződés több pontja is foglalkozik a vasutas nők érdekeivel. Csúpan saját beleegyezésükkel szabad túlórában foglalkoztatni például a hatévessel fiatalabb gyermekek nevelő anyákat. Ugyancsak a kollektív szerződés mondja ki, hogy a gyermekgondozási szabadságról visszatérő anyák bérét 30 napon belül rendezni kell, az időköz-

ben végrehajtott béremeléseknek megfelelően. Évenként 100 ezer forintot tesz ki az az új támogatás, amelyet július 1-től kapnak a szülő anyák; a kórházi ápolás ideje alatt ugyanis naponta 20 forint segélyben részesülnek az önkéntes támogatási alpból. Az anyák helyzetén kíván javítani a szakszervezet elnöksége az azal az indítványával, hogy a MÁV vezérigazgatósága a részesedési alpból évente meghatározott összeget fordítson támogatásukra.

M. I.

A jövedelmek növekedését meg kell szolgálni

Bérrendezés az olajiparban

Két hónappal ezelőtt lapunkban hírül adtuk, hogy az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt rendezni kívánja az olajtermelésben dolgozók fizetését. Annak idején Bese Vilmos, az OKGT vezérigazgatója bejelentette: az olajbányászok idei munkáját már az új érdekességi rendszer alapján honorálják, erőfeszítéseikért méltó anyagi elismerésben részesülnek.

A terv azóta valóra vált, a Gazdasági Bizottság nemrég új módon szabályozta az olajtermeléssel kapcsolatos vállalati kötelezettségeket. A döntés, s az új közgazdasági szabályok alapján a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalatnál átlagosan 5,5 százalékkal növekszik az olajbányászok fizetése az idén. A szegedi olajtermelő üzemben például április második felében csaknem 500 munkás és alkalmazott kapott először 3 százalékkal nagyobb fizetést. Mint Juratovics Aladár, a szegedi üzem vezetője elmondotta, ekkor a munkásállományuk jövedelme átlagosan 200, míg az alkalmazottaké 150—190 forinttal növekedett.

Ez csupán az első forduló volt, az OKGT újabb intézkedése nyomán a másodikra is sor kerül. A termelő vállalatnál további 2 és fél százalékkal toldják meg a személyi jövedelmet. A végleges mértékről, az NKFTV üzeméi közötti arányokról az elkövetkezendő napokban, hetekben döntenek. Annyi azonban bizonyos, hogy a kiegészítéssel a szegedi

üzem dolgozóinak átlagkeresete eléri a 29 ezer forintot, egy esztendőben. A növekedés jelentős, hiszen 1969-ben az egy főre jutó átlagkereset 24 ezer 500, tavaly év végén pedig 26 ezer 500 forint volt!

Figyelmet érdemel, hogy a második bérrendezési fordulóban a 2 és fél százalékos jövedelemnövekedéshez szükséges összeget a szegedi üzemnek „meg kell szolgálni”. A tervek szerint mintegy 20 ember munkáját kívánják megtakarítani, az olajtermelést 5—7 ezer tonnával, a gáztermelést 20—25 millió köbméterrel kívánják túlteljesíteni.

A szegedi olajtermelő vállalatnál alaposan előkészítették a bérrendezést — amelyet nem az egyenlőségi alapján hajtanak végre. Elsősorban — mivel ez különösen méltányos — az alacsony keresetű segédmunkások, illetve a fiatal szakmunkások, műszakiak, adminisztrátorok, valamint a kisfizetésűek bérét növelik. Természetesen külön megbecsülik a törzsgárdatagságot, az egyenletesen jó teljesítményt nyújtó dolgozókat, azokat, akik az elmúlt három esztendőben jól megállták helyüket. A differenciálás alapján például van olyan dolgozó, aki az 5 és fél százalékos béremelés révén 600—700 forintos jövedelem-kiegészítésre számíthat — de természetesen ennél jóval kisebb növekedés is előfordulhat.

A fizetéserendezéssel a szegedi olajbányászok régi gondja oldódik meg, mert az olajiparban különösen ezen a vidéken — a szegedi termelővállalatnál — kaptak aránytalanul keveset, a nehézfizikai munkát végző emberek.

M. I.

Aláírták a világ eddigi legnagyobb autóbuszexport-szerződését

Aláíró a MOGURT, az Ikarus és az Avtoexport

A BNV-n megkezdett üzleti tárgyalásokat befejezve, pénteken 72 millió rubel értékű autóbuszexportról írt alá szerződést Tóth László Pál, a MOGURT vezérigazgatója és Toldi József, az Ikarus-gyár vezérigazgatója, B. A. Petrovval, a moszkvai Avtoexport elnökével. Az aláírásnál jelen volt D. J. Levcsenko, a Szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője.

A magánjogi szerződésben most leköttött autóbuszok számát és értékét tekintve, ez a világ eddigi legnagyobb ilyen jellegű szerződése, és lényegében azt jelenti, hogy eladtuk az Ikarus-gyár jövő évi termelésének több mint a felét. A szerződésben foglaltak szerint az idei 3010-zel szemben 1972-ben 3610 Ikarus-autóbust adunk át a szovjet megrendelőknek. Ebből ezer csuklós kocsit, ugyan-

Egyhónapos lagzi

Muzsikájuk kihallatszik, táncuk elhallatszik a környéken. Délutánól gyakorta késő estig is próbálnak az ÉDOSZ-osok, hiszen heti kétszer, hogy helyet szoríthat nekik a Juhász Gyula művelődési központ — kevés.

— Sajnos — fújja ki magát Vőnéki Mihály, az egyik legregibb táncos —, csak a nagyteremben mozoghatunk, s ez kell a tucatnyi szólótáncos. A fiatalok velünk botladoznak, azonnal beleszóllnak a mély vízbe, a helyett, hogy külön tanulnának az első lépésektől. Nem csoda, ha többen kedvüket veszítik, elmaradoznak.

Mégsem az utánpótlás aggasztja a TÁRSBÉRLŐK

Kiváló Együttes címmel kiírtatott ÉDOSZ „Szege” Táncgyűjtés vezetőjét. A társulat másfél évtizede élvezi falun-városon lelkes híveinek bizalmát. Lengyel Zoltán viszont, aki 17 évig kopartatta a csizmát, ebből évtizedet itt az együttesben, s tavaly márciustól valamennyiük gondját-baját a nyakába vette, a bizalom forintjaiból gazdálkodik. Imígyen: — A szakszervezettől, az ÉDOSZ-központtól, szegedi és megyei üzemektől kapunk támogatást, ami az előadások bevételével együtt úgy 230 ezer forint. Nem kevés! Am egyik felét a bérkiadások viszik el, a másikat meg az utazások. Keretünk évek óta változatlan, az állandó kiadások viszont emelkedtek. Különösen az étkezés fáj, hiszen a táncosok kalória-szükséglete miatt rajta nem spórolhatunk. Így aztán ruhákra, péterfillérek maradására, a kemény szárú csizmákat valamikor 310 forintért vettük, ma a pesti jellemző költségre 1600-ért csinál-

ja. S mivel a kölcsönzési díjak is majd tízszerezésre emelkedtek, inkább vásárolunk mint kölcsönzünk. Jelentősen akkor fejlődhetünk, ha — a messze környék egyetlen minőségi együtteseként — a város, Szeged támogatását nyernénk meg.

A klubteremben, ahol Lengyel Zoltán még beszélgetés közben is intézkedik, javasol, fejelem (éppen a címbalmsos fiúval akadt némi aférfia) — behallatszik a prózabatermek munkája. A táncosoké, a népi zenészeké, a citerásoké. Szük a hely, az együttes csoportjainak kényeszerű társberletében csak a szorgalom, a lelkesedés, a hit vesz erőt a zavaró körülményeken.

MAGAD URAM

néhány éve ismerem, több fellépésére elkísértem, s most, hogy hosszabb ideje nem találkoztunk, azért maradtak régi arcok. A táncteremben próba közben is ideköszönnek. Vőnéki Miska megápolja a néptáncosok jellegzetesen konok viseletét, a bajuszt —, de a fiatalabbak már nem emlékeztek a falusi legényekre. Farkas Pistának pedig itt ül a felesége, karján a kicsivel, apu legifjabb közönségével, s ahogy szusszanásnyi idő jut, nem marad el a köszönet.

— Ne pusztigasd izzadtan azt a gyereket — dohog Lutor Gyula, a koreográfus, bár maga sem gondolja komolyan. — Figyelem, kérem ismét az elejéről, tessék felállni — csattan a hangja. Az eszközöst veszik újra, ki tudja, hányadszor. (Néhány nappal a színházi jubileumi est előtt, ahol az együttes 15. születésnapját ünnepelte.)

Lengyel Zoltánnal visszavonulunk a klubszobába.

— Hogy manapság színvonalas produkcióval álljunk ki, több próba kellene. Pontosabban helyiség, ahol többször gyakorolhatnánk, külön az új tagokkal is, akik 4—5 éves előkészülettel válhatnak jegyet a szolista közé. Így azonban egyre nehezebben tartjuk az utánpótlást, pedig szükség van rá. Legutóbb például az egyik legjobb táncosunk, Korom Dezső jelentette be visszavonulását, érthető orvosi okokból. A szívére panaszokod. Valamikor kisebb együttesek szolistaí jöttek át hozzánk, ma erre sem számíthatunk. Egyszerűen, mert felosztottak, megszűntek az öntevékeny üzemi táncosok. A néptánc művelőinek tömegbázisa mecsappant, a nevesebb együttesek csak saját nevelésű utánpótlásukra támaszkodhatnak; magad uram, ha szolgád nincsen.

Az együttes egy nagy család. Jó néhány éve ismerem, több fellépésére elkísértem, s most, hogy hosszabb ideje nem találkoztunk, azért maradtak régi arcok. A táncteremben próba közben is ideköszönnek. Vőnéki Miska megápolja a néptáncosok jellegzetesen konok viseletét, a bajuszt —, de a fiatalabbak már nem emlékeztek a falusi legényekre. Farkas Pistának pedig itt ül a felesége, karján a kicsivel, apu legifjabb közönségével, s ahogy szusszanásnyi idő jut, nem marad el a köszönet.

Az ÉDOSZ „Szege” Tánc-

együttesnek 13—14 repertoár száma és 55—60 tagja van. Tízennyolc lány és 13 fiú alkotja a táncosok bővebb keretét, de igazából a fiúk hiányoznak: felvételtkor 30 lányjelentkezésre öt jut általában. Másfelől érdeklődnek. Persze, komolyabb baj még nincs, a jelenlegi gárda viszonylag fiatal, lelkes, érdemes velük dolgozni. Ez a véleménye Lutor Gyulának, aki kilencedik éve szervezi, tanítja be számaikat:

— Amatőr együttesről van szó, összetétele vegyes, a tagok különböző munkahelyi, családi, egyéni problémákat hoznak magukkal, melyeket egymással összhangban kell megoldani. A munkára, a sikerre nem panaszkozhatunk. Fellépéseinken általában két-három órát töltünk színpadon, rengeteget ismétlünk, újrázunk. Egyszer kiszámítottam, ha valamely szimpla figurát csak egy utcai lépcsőnek vesszünk, táncosaim évente harmincezer kilométert tesznek meg próbákon, előadásokon, közel egyhónapos lakodalmat tudnának átátnacolni, megállás nélkül. Ami pedig további elképzeléseinket illeti, változatlanul a néptánc anyanyelvéből táplálkozunk. Tiszta folklórból, ám a kor igényeire figyelve a mai fiatalok érzésvilágát, gondolatait, munkáját, szerelmét akarjuk színpadra fogalmazni. Azt hiszem, ha tizenöt esztendő múltán: mást, többet sem ért, mint-hogy százak fordultak meg közöttünk, s fejlődött, színesedett mozgáskultúránk, finomult szemléletük, megköszönték a népi művészet sajátos ízeit — már ez is óriási dolog. De azt is hiszem, eljutottunk addig, hogy játsszani tudunk az emberekkel, lázba hozzuk és lecsendesítjük, felkeltjük a közönség érdeklődését, megnyerjük rokonszenvét, hatással vagyunk rá. Azaz hát, másfél évtizeddel mögöttünk elmondhatjuk: élünk.

Nikolényi István